

12. LOKAKUUTA 2022

TALOUSSUUNNITELMA 2023-2026
HYVINVOINTILAUTAKUNNAN TOIMIALA

Hyvinvointilautakunnan toimiala
Toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvointilautakunnan toimiala	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Selite				1000e	1000e	1000e
TULOT	2 757 803	2 683 600	2 991 100	2 595	2 595	2 595
	-31 054	-31 261	-32 417			
MENOT	016	300	700	-31 639	-31 852	-31 718
	-28 296	-28 577	-29 426			
NETTO	312	700	600	-29 044	-29 257	-29 123

Hyvinvointilautakunnan toimiala	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Selite				1000e	1000e	1000e
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	645 948	827 300	827 000	828	828	828
Maksutuotot	921 263	947 400	896 000	856	856	856
Tuet ja avustukset	1 082 045	808 100	1 173 400	817	817	817
Vuokratuotot	53 158	90 200	84 700	84	84	84
Muut toimintatuotot	55 389	10 600	10 000	10	10	10
Toimintatuotot	2 757 803	2 683 600	2 991 100	2 595	2 595	2 595
TOIMINTAKULUT						
	-18 710	-18 300	-18 912			
Henkilöstökulut	451	300	100	-18 569	-18 772	-18 639
Palvelujen ostot	-4 942 597	-5 358 100	-5 688 700	-5 524	-5 445	-5 460
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-708 932	-678 600	-893 400	-774	-767	-725
Avustukset	-848 313	-882 400	-806 700	-786	-786	-786
Vuokrakulut	-5 812 982	-6 022 500	-6 097 800	-5 967	-6 063	-6 089
Muut toimintakulut	-30 741	-19 400	-19 000	-19	-19	-19
	-31 054	-31 261	-32 417			
Toimintakulut	016	300	700	-31 639	-31 852	-31 718
	-28 296	-28 577	-29 426			
TOIMINTAKATE	213	700	600	-29 044	-29 257	-29 123
Rahoitustuotot ja -kulut	-99	0	0	0	0	0
	-28 296	-28 577	-29 426			
VUOSIKATE	312	700	600	-29 044	-29 257	-29 123
Poistot ja arvonalentumiset	-407 299	-555 000	-729 000	-696	-567	-367
	-28 703	-29 132	-30 155			
TILIKAUDEN TULOS	611	700	600	-29 740	-29 824	-29 490

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointipalveluiden kokonaistavoitteena on asukkaiden hyvinvointi ja kaupungin elinvoimaisuuden kehittyminen.

Hyvinvointipalveluiden toimiala vastaa kaupungin varhaiskasvatuspalveluiden, opetus- ja koulutuspalveluiden, nuoriso-, kirjasto- ja liikuntapalveluiden sekä museotoiminnan järjestämisestä. Hyvinvointipalvelut vastaavat kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä maahanmuuttajien kotouttamisesta ja heille järjestettävien palveluiden yhteensovittamisesta. Toimiala vastaa myös ennaltaehkäisevän päihdetyön tehtävistä.

Toimiala rakentuu varhaiskasvatukseen, opetuksen ja koulutuksen, virikkeellisen elämän sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueista. Luottamushenkilöhallintoon kuuluvat hyvinvointilautakunta ja sen liikuntajaosto.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualueen kaikki toiminta toteuttaa entistä vahvemmin kunnille annettua hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 mukaisesti. Palvelualueen toiminta koostuu hyte-työn organisoinnista yhdessä poikkihallinnollisen hyvinvointityöryhmän kanssa, tuesta ennakkovaikutusten arvioinneille, lakisääteisen ehkäisevän päihdetyön toteutuksesta (neljän tuulen ilmiöiden kokonaisuudessa) sekä lapsiperheille, maahanmuuttajille ja ikäihmisille kohdennetusta sujuvan arjen tuesta. Palvelualueelle kuuluu lisäksi talousvastuu hyvinvointipalveluiden hallinnon, hyvinvointilautakunnan, vaikuttamistoimielinten (vanhus- ja vammaisneuvostot sekä lapsiperheraati) ja järjestöavustusten osalta.

OPETUS- JA KOULUTUKSEN PALVELUALUE

Opetus- ja koulutuspalvelut vastaa perus- ja lukiokoulutuksen sekä musiikkiopetuksen järjestämisestä. Sen tehtäviin kuuluvat myös Heinolassa tapahtuvan 2. asteen koulutuksen yhteistyön (Heinolan lukio, Koulutuskeskus Salpaus, Suomen urheiluopisto) edistäminen sekä Heinolassa annettavan ammatillisen koulutuksen edunvalvonta.

Koulutus järjestetään omana palveluna lukuun ottamatta vaativaa erityistä tukea tarvitsevien perusopetuksen oppilaiden opetusta. Oppilashuollon asiantuntijapalvelut järjestetään Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen -palvelualueen toimesta. Oppilasruokailu, kiinteistöjen hoito, siivous sekä vahtimestaripalvelut ostetaan sisäisenä palveluna kaupungin teknisestä toimesta.

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista opetuksen, kasvatuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Kunnallinen varhaiskasvatus sisältää seuraavat muodot: päiväkotit, esiopetus, perhepäivähoito ja avoin varhaiskasvatustoiminta. Heinolassa on viisi varhaiskasvatusaluetta. Lasten huoltajilla on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuspaikan vaihtoehtona lasten kotihoidon tuki tai yksityisen hoidon tuki, jolloin lapsen hoitaja on kunnan hyväksymä yksityinen palveluntuottaja, jonka toimintaa kunta valvoo.

VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ -PALVELUALUE

Virikkeellinen elämä palvelualue muodostuu kirjasto-, liikunta-, museo ja nuorisopalveluista:

Kirjastopalvelut ovat lakisääteinen peruspalvelu. Kirjaston tulee tarjota monipuolinen ja uudistuva kokoelma sekä tilat kuntalaisten käyttöön, opastaa ja ylläpitää erityisesti lasten monipuolista lukutaitoa. Kirjasto sijaitsee Kauppakadulla. Kirjastoauto palvelee kouluja ja päiväkoteja sekä maantieteellisesti koko Heinolan aluetta.

Museopalvelut tallentavat, tutkivat ja esittävät paikallista historiaa ja kulttuuria, joiden pohjalta toteutetaan kulttuuriperintökasvatusta ja elämyksiä museon eri kohderyhmille. Heinolassa on kolme museokohdetta: Heinolan kaupunginmuseo, Heinolan taidemuseo ja Lääninkivalteri Aschanin talo. Museotoiminta pohjautuu laajaan esinekokoelmaan, joka käsittää sekä kulttuurihistoriallista esineistöä että taideteoksia.

Liikuntapalvelut luovat edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Liikuntapalveluiden tehtävänä on myös tukea kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapaikkojen kunnossapito on ostettu teknisen toimelta. Liikuntapalvelut tuottavat kuntalaisille matalan kynnyksen ryhmätoimintaa: eläkeläisten ja soveltavan liikunnan ryhmätoimia, KKI-liikuntapalveluita työttömille ja yrityksille sekä harrastamisen Suomen mallin koordinointi. Liikuntapalveluiden ylläpitämät liikuntatilat ja -paikat ovat uimahalli, jäähalli,

Kirkonkylän liikuntahalli, urheilupuisto, kaupunginosakentät, ulkoilureitit sekä uimarannat.

Nuorisopalvelujen tehtävänä on, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen, luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelujen vastaavat perusnuorisotyöstä, etsivästä nuorisotyöstä sekä koulunuorisotyöstä. Lisäksi nuorisopalvelut ylläpitävät bändikamppia ja skeittihallia sekä järjestävät hanketoimintaa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Opiskeluhuoltopalvelut (koulupsykologit ja -kuraattorit) siirtyvät palvelualueelta hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Heinolan kaupungin vastuulle jäävän hyte-työn toimintaa ja resurssointia uudistetaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ kohdennetaan eri ikäryhmille arjen sujuvuutta edistävän tuen avulla valtuuston hyväksymän hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 mukaisesti. Heinolan hyvinvointisuunnitelma sisältää mm. lasten ja nuorten sekä ikäihmisten maakunnallisten hyvinvointisuunnitelmien tavoitteita ja niiden kautta maakunnalliset hyte-kärkien painopisteet. Vanhuspalvelulain 5 § mukaan kunnan on edelleen, hyvinvointialueuudistuksen jälkeenkin, laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi. Tässä yhdyspintatyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeä. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumista ikäihmisten osalta tullaan arvioimaan neljännesvuosittain yhdessä vanhusneuvoston ja paikallisen työryhmän kanssa. Hyvinvoinnin raportointi tapahtuu hyvinvointikertomuksina, suppeasti tilinpäätöksen yhteydessä ja laajasti valtuustokauden päättyessä.

Perhekoordinaattori ja perhekoutsi panostavat perheiden varhaiseen tukeen erityisesti varhaiskasvatus- ja alakouluiässä. Ikääntyvän väestön hyvinvointityö esitetään organisoitavaksi ohjaajan resurssilla. Maahanmuuttajien kotouttamisesta vastaa kolmen kunnan yhteinen maahanmuuttokoordinaattori (1/3) ja esitettävä kotouttamisohjaaja. Maahanmuuttajien kotouttamista koskeva lainsäädäntö on valmisteilla (kolme erillistä lakia, joista kaksi on tulossa voimaan jo vuonna 2023). Hyvinvointialueuudistus tuo kunnille lisävastuuta ja -tehtäviä.

OPETUS- JA KOULUTUKSEN PALVELUALUE

Perusopetuksen kouluja on viisi, yksi lukio ja musiikkiopisto. Perusopetuksen oppilasmäärä on noin 1350, lukion noin 200 ja musiikkiopiston opiskelijoita on noin 360. Perusopetuksessa oppilasmäärä laskee 2022 vuodesta noin 40 oppilaalla. Kailas-talon käyttöönotto tapahtuu 1.3.2023. Kirkonkylän koulu lähtee rakennushankkeen ajaksi väistöön 1.3.2023 Tommola-taloon.

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE

Kirkonkylän koululla toimiva esiopetus siirtyy rakennushankkeen ajaksi väistöön Tommola-talon yläkertaan 1.3.2023 alkaen. Kailas-talon käyttöönotto tapahtuu varhaiskasvatuksen osalta siten, että esiopetus siirtyy uusiin tiloihin 1.3.23 alkaen ja päiväkotit 1.8.23 alkaen. Jyrängön alueen varhaiskasvatuspalvelut esitetään järjestettäväksi 1.8.2023 lukien ensisijaisesti Elämänkaaritalossa sekä alueen perhepäivähoitajilla, jolloin Jyrängön päiväkotikiinteistöistä luovuttaisiin. (Kiinteistö on rakennettu 1970-luvulla). Rainion päiväkodista luovuttaisiin 1.8.2024 jolloin Rainion varhaiskasvatuspalvelut järjestettäisiin ensisijaisesti Kailaan päiväkodissa.

VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ -PALVELUALUE

Kirjaston remontin tavoitteena on saada Heinolaan ajanmukaiset ja viihtyisät kirjastotilat, joissa on mahdollisuudet kohtaamisiin, osallistumiseen, opiskeluun, työskentelyyn ja ajanviettoon. Päämääränä on luoda nykyaikaisen kirjaston toimintaa tukevat, monipuoliset ja joustavat tapahtuma- kokoontumis- ja harrastetilat sekä rauhalliset työskentelytilat. Muutokset toteutetaan nykyisiä kirjastotiloja muuntamalla ja tarvittavat lisätilat saneeraamalla.

Toiminnan painopistealueet**HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMISEN PALVELUALUE**

- Sujuvan arjen tuki asukkaille. Erityisesti ikääntyvän väestön hyvinvoinnin edistäminen.
- Toimivien yhteistyökäytänteiden luominen matalan kynnyksen palveluiden kesken kaupungin sisällä.
- Kuntien tehtäväksi jäävän toiminnan rakentuminen yhdyspinnaksi hyvinvointialueen palveluiden kanssa.
- Hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 tavoitteiden toteuttaminen.

OPETUS- JA KOULUTUKSEN PALVELUALUE**Ennakoiva lapsen ja nuoren oppimisen sekä kasvun tukeminen**

- Kouluvalmentaja - toimintamallin kehittäminen ja jatkumisen varmistaminen Lyseonmäen koululla
- Koulupudokkaiden ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten pienryhmän toiminnan vakinaistaminen Lyseonmäen koululla

Oheispalvelujen kehittäminen

- Koulukuljetuspalvelun edelleen kehittäminen.
- Henkilökohtaiset kannettavien laajeneminen myös 5.lk:lle

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE

Varhaiskasvatuslakiin lisättiin 1.8.2022 kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki. Kolmitasoisien tuen prosessien jalkauttaminen ja kehittäminen jatkuu vuoteen 2025 asti. Pedagogiikan sekä toiminnan rakenteiden kehittäminen uudistuneessa toimintaympäristöissä.

VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ -PALVELUALUE

Kävelyn, pyöräilyn ja luontoliikunnan edistäminen. Ajanmukaisten tilojen suunnittelu kirjastolle ja taidemuseolle. Muuttuvan ja lisääntyvän vapaa-ajan tarpeisiin vastaaminen.

Investoinnit**OPETUS- JA KOULUTUKSEN PALVELUALUE**

Kailas-talon valmistuessa Kailaan koulun opetuksessa tarvittava välineistö,

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE

Kailas-talon valmistuessa Kailaan päiväkodin toiminnassa tarvittava välineistö.

VIRIKKEELLINEN ELÄMÄ -PALVELUALUE

Kirjaston aikuistenosaston uudistaminen vastaamaan nykyajan tarpeita.

Hyvinvointilautakunnan toimiala	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Investoinnit				1000e	1000e	1000e
MENOT	-88 955	-140 000	-319 000	-49	-40	0
NETTO	-88 955	-140 000	-319 000	-49	-40	0

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Vastuhenkilö: Hyvinvointijohtaja Pirjo Hepo-oja

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite 2023
Hyvinvoinnin kasvu <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointi lisääntyy Toimiva arki Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola 	YHDYSPINTAPROSESSIEN RAKENTAMINEN HYVINVOINTIALUEEN KANSSA
Uudistuva työ ja asuminen <ul style="list-style-type: none"> Muuttovoiton vahvistaminen Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä Monipaikkainen Heinola 	VAHVISTUNUT MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ <ul style="list-style-type: none"> - monikanavainen ja kohdennettu viestintä - mobiiliversioiden hyödyntäminen - yhteistyö kaupungin kaikkien toimijoiden kanssa
Vahva kaupunkiyhteisö <ul style="list-style-type: none"> Laadukas päätöksenteko Osallisuuden vahvistaminen Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen 	OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN: <ul style="list-style-type: none"> - Yhteisöllisyyden vahvistaminen koronavuosiensa jälkeen TIEDOLLA JOHTAMINEN: <ul style="list-style-type: none"> - Kasvun ja kehityksen ohjauksen koordinaatio varhaiskasvatuksesta 2.asteelle TYÖHYVINVOINTIIN PANOSTAMINEN (työhyvinvointikyselyn tulokset hyvällä tasolla)
Kestävä talous <ul style="list-style-type: none"> Velkamäärän vähentäminen Käyttötalouden tasapaino Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit 	KÄYTTÖTALOUDEN TASAPAINO: <ul style="list-style-type: none"> - toiminta suunnitellaan lapsi/oppilas/asiakasmäärän mukaisesti

Tunnusluvut

Tunnusluku	Toteutuma 2021	Ennuste 2022	Tavoite 2023
HYTE-kerroin €/ asukas (Sotkanet)	19,5 €	19,5 €	20,0 €
Varhaiskasvatus €/asukas	404	419,65€	439 €
€/lapsi (Heinolan kaikki alle kouluikäiset)	10 231	11 245,71 €	12 169 €
Perusopetus €/asukas	722	708 €	740 €
€/oppilas	9564	9 630 €	10 052 €
Lukiokoulutus €/asukas	119	122 €	123 €
€/opiskelija	11206	10 463 €	11 325 €
Musiikkiopisto €/asukas	30	31,87 €	32 €
€/opiskelija	1223	1 366 €	1066 €
€/opetustunti	59	64,41 €	61,09 €
Peruskoulun suorittaneiden osuus/% 9. luokkalaisista	99	100 %	100 %
Virikkeellinen elämä nettokustannukset €/asukas	218	215 €	232 €
Virikkeellisen elämän (kirjasto, liikunta, nuoriso ja museo) omatoimiseen ja ryhmätoimintaan osallistuneet	264 883	380 000	310 000
Kirjaston fyysiset käynnit / asukasluku	7	8	8
Kirjaston kokonaislainaus / asukasluku	13	12	12
Ulkopuolinen rahoitus/€	• 276 362	• 318 482	• 493 000
• Varhaiskasvatuspalv.	• 491 732	• 450 000	• 430 000
• opetus- ja koulutuspalv.	• 218 018	• 156 100	• 160 000
• virikkeellinen elämä			

Riskienhallinta

Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Vastuu
Varhaiskasvatuksen toimipisteiden ja koulujen palveluverkkoa ei sopeuteta.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Vahva, ajantasainen keskustelu ja vuorovaikutus päättäjien kanssa.	Hyvinvointijohtaja, Koulutusjohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja
HVA-uudistus vaikuttaa paikallisiin palveluihin (oppilas- ja opiskeluhoito, ikääntyneiden hyte-palvelut jne)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	HVA- yhdyspintaprosessien rakentuminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Hyvinvointipäällikkö, Hyvinvointijohtaja
Henkilöstön saatavuus	Todennäköisyys: 1 Merkittävyys: 1 	Koulutusyhteistyö mm. LAB:in ja muiden korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa, mahdollisuus oppisopimuskoulutukseen, työnantajamaineen ylläpitäminen, hyvä esihenkilötyö	Hyvinvointijohtaja, Koulutusjohtaja, Varhaiskasvatusjohtaja, Hyvinvointipäällikkö, Palvelualuejohtaja
Hankkeiden maksimaalinen hyöty jää saavuttamatta.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Hankkeista vastaavien henkilöiden kuormittumisen estäminen. Talouden seurantaan saatu riittävä tuki ja järjestelmien toimivuus.	Talousjohtaja, Hyvinvointijohtaja